

**EVALUATION OF SECONDARY SCHOOL
TURKISH TEACHERS THOUGHTS ABOUT THE
EFFECTS OF FOREIGN LANGUAGE TEACHING ON
MAIN LANGUAGE TEACHING AT EARLY AGE¹**

**İlköğretim Türkçe Öğretmenlerinin Erken Yaşta Yabancı Dil
Öğretiminin Ana Dil Eğitimine Etkileri
Hakkındaki Görüşlerinin Değerlendirilmesi**

Mesut GÜN²

İlhami KAYA³

Abstract

One of the problems in our education system is foreign language teaching. In addition to foreign language teaching in our country, it is known that different methods such as foreign language education are applied. Despite the different methods applied, it can be clearly seen that the attainment of the foreign language teaching in the schools does not reach the aim if the second language learning rate across the country is taken into consideration. With the recent change in our education system, it has been decided to start foreign language teaching from the primary school and this change has been implemented. In recent years, thoughts of teaching foreign language and main language at the same time in early age will bring some problems are also seen. In this study, the opinions of Turkish teachers about the effects of starting foreign language teaching from primary school on their main language education are evaluated. The aim of this study is to determine the positive and negative contributions of foreign language teaching at early ages to Turkish education, starting from the opinions of primary school Turkish teachers about foreign language teaching at an early age. In this study, the interview method was used and a semi-structured interview form consisting of six questions prepared by experts was applied on participants during the interview. The sample of the research consists of 24 Turkish teachers working in different cities. The data gained from the participants were evaluated using the content analysis method. At the end of the research, the thoughts of Turkish teachers show that foreign language teaching is not appropriate in early age, negatively affecting main language education, giving less importance to main language education than foreign language education in our country and that foreign language teaching would fail without successful main language education. As a result of the research, various suggestions were made for foreign language education in our country.

Keywords: Main Language education, Foreign Language Education, Opinions of Teacher.

¹Bu makale ASOS CONGRESS, Alanya 2017 II. Uluslararası Sosyal Bilimler Sempozyumu'nda yazarlar tarafından aynı başlıkla sözlü olarak sunulmuş ve özeti yayınlanmış bildirinin genişletilmesiyle oluşturulmuştur.

²Doç. Dr., Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, e-posta: mesutgun07@gmail.com

³Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Öğrencisi, ilhamika@hotmail.com

Özet

Eğitim sistemimizdeki önemli sorunlardan birisi de yabancı dil öğretimidir. Ülkemizde yabancı dil öğretiminin yanında yabancı dille eğitim gibi farklı yöntemlerin de uygulandığı bilinmektedir. Uygulanan farklı yöntemlere rağmen okullarımızdaki yabancı dil öğretiminin amacına ulaşmadığı, ülke genelindeki ikinci dil bilme oranlarına bakıldığında zaman açıkça görülebilir. Eğitim sistemimizde yapılan son değişiklik ile 2. Sınıftan itibaren yabancı dil öğretimine başlanması kararlaştırılmış ve bu değişiklik uygulamaya konulmuştur. Günümüzde anadil eğitimi ile birlikte erken yaşta yabancı dil öğretiminin beraberinde bazı sorunlar doğuracağına yönelik düşüncelerin de ileri sürüldüğü görülmektedir. Bu çalışmada Türkçe dersi öğretmenlerinin 2. sınıftan itibaren yabancı dil öğretimine başlanması anadil eğitimine etkileri ile ilgili görüşleri değerlendirilmeye çalışılmıştır. Bu çalışmanın amacı, ilköğretim Türkçe Öğretmenlerinin erken yaşta yabancı dil öğretimi hakkındaki görüşlerinden yola çıkarak erken yaşta yabancı dil öğretiminin anadil-Türkçe eğitimine olumlu veya olumsuz etkilerini saptayarak konuya yönelik çıkarımlar yapabilmektir. Bu çalışmada görüşme metodu kullanılmış, görüşme esnasında katılımcılara uzman görüşü alınarak hazırlanmış altı sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu uygulanmıştır. Araştırmanın örneklemini farklı illerde görev yapan 24 Türkçe öğretmeni oluşturmaktadır. Katılımcılardan elde edilen veriler içerik analizi yöntemiyle değerlendirilmiştir. Araştırma sonunda Türkçe öğretmenlerinin düşüncelerinin daha çok erken yaşta yabancı dil öğretiminin yanlışlığı yönünde olduğu, erken yaşta yabancı dil öğretiminin anadil eğitimi olumsuz etkileyebileceği, ülkemizde anadil eğitimine yabancı dil öğretiminden daha az önem verildiği, sağlam bir anadil eğitimi yapılmadan yabancı dil öğretiminin başarısız olabileceği şeklinde olduğu belirlenmiştir. Araştırma sonucunda ülkemizdeki yabancı dil eğitimine yönelik çeşitli önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Anadil eğitimi, yabancı dil öğretimi, öğretmen görüşleri.

Giriş

İnsanlar arasındaki iletişimin en temel unsuruna dil adı verilmektedir. TDK'ye ait Türkçe Sözlükte (2011) "İnsanların düşündüklerini ve duyduklarını bildirmek için kelimelerle veya işaretlerle yaptıkları anlaşma, lisan, zeban" şeklinde tanımlanan dil, temeli bilinmeyen zamanlarda atılmış canlı bir unsurdur. Bununla birlikte yeryüzünde yaşayan her milletin yaşantısından izler taşıyan bir dile sahip olduğu ve her milletin kendi dilini oluşturduğu görülmektedir. Hayata gözlerini açan her insanın daha doğduğu ilk günden itibaren yaşadığı toplumda kullanılan dili benimsemeye, bilinçaltına yerleştirmeye başladığı bilim insanları tarafından ortaya konulan bir gerçektir. İnsanın ilk doğduğu anda ve çocukluğunun her anında muhatap olduğu kişinin ve dil konusunda ilk modelin anne olması anadil kavramını ortaya çıkarmıştır. "Niye baba dili değil ya da "ata dili" değil de yalnızca "ana dili" gibi sorular da akla gelebilir. Çocuğun doğumundan okul evresine dek sürekli olarak onunla konuşan, ana dilini, ata kültürünü belleten, ninnili söyleyip pırpıslayan, sevgi ile bağrına basan anne en önemli şeyi, çocuğun yaşamı boyunca kullanacağı dili de ona vermektedir. İşte bu nedenle çocuğun ilk öğrendiği dil, anadildir. Sonradan öğreneceği her şey onun üzerine kurulacak ve onun yardımıyla biçimlenip algılanacak, gelişecektir" (Tosun, 2006: 29). Çocuğun ailede aldığı eğitimin yanında okullarda da anadil eğitimi verilmektedir. Çünkü sadece aile eğitimi ile halledilemeyecek kadar karmaşık bir yapıya sahiptir. Okulda alınan eğitim ile birlikte dilin incelikleri öğrenilmekte ve kullanımda daha mahir hale gelmektedir.

Teknoloji alanında yaşanan gelişmeler ile birlikte insanlar arası iletişimin her geçen gün gelişmekte ve farklı toplumlardan insanlarla kolay iletişim kurmanın yolu açılmaktadır. Aynı zamanda devletlerin de başka devletlerle sürekli iletişim halinde olduğu ve toplumlar arası etkileşimin artmakla birlikte hızlandığı görülmektedir. "Ülkelerin, uluslararası ilişkilerini, sosyal, siyasal, ekonomik, eğitim ve kültür alanlarında daha ileri götürmek için yabancı dil bilen insanlara ihtiyacı vardır. Dolayısıyla, günümüz dünyasında çok dillilik özendirilmektedir"(Tok, Arıbaş, 2008: 206). Bunun yanı sıra bireyin başka bir toplum içinde hayatını sürdürmek zorunda kalması, kendi kültürel değerlerini diğer dilleri konuşan insanlara aktarma isteği veya onların kültürel değerlerini öğrenme merakı ve hem bireysel hem de kurumsal olarak ticaret, siyaset, askerlik, bilim, sanat, çalışma, turizm, eğitim, kültür, haberleşme alanlarında ikili-çoklu olmak üzere türlü ilişkiler kurup yürütebilmeleri için anadillerinden başka dilleri öğrenme gereksinimi duymuşlar ve bu doğrultuda hareket etmişlerdir (Şahin, 2007: 466). Bu durum ise anadilin yanında başka dilleri de öğrenme gereksinimi doğurmuştur. "Yabancı dil öğretimi beşeri sermayenin geliştirilmesinde stratejik bir öneme sahiptir. Bu yönüyle doğudan

batıya dünyanın pek çok ülkesinde yabancı dil öğretimi farklı yöntem ve araçlarla eğitim müfredatlarında hatırı sayılır bir ağırlığa sahiptir”(Demirpolat, 2015: 8). Birinci Dünya Savaşı’ndan sonra yabancı dil öğretiminin tüm dünya ülkelerinde yaygınlaştığı ve tercih edilen yabancı dilin ise çoğunlukla İngilizce olduğu söylenebilir. Günümüzde ülkemizde de durumun diğer ülkelerden farklı olmadığı ve yabancı dil öğretiminde Millî Eğitim Bakanlığı verilerine göre %98,4 oranında İngilizcenin tercih edildiği, ikinci sırada ise %1,4’lük oranla Almanca ve Fransızcanın olduğu görülmektedir.

1923 yılında cumhuriyetin ilanı ile birlikte ülkemizde yabancı dil eğitimine verilen önemin arttığı ve yabancı dil öğrenme oranlarında artışların yaşandığı görülmektedir. “Cumhuriyet’in ilanı ile birlikte diğer ülkelerle olan ilişkilerimiz daha da önem kazanmış ve yabancı dile olan ihtiyaç artmıştır”(Özkan vd., 2016: 235). Türkiye’nin bulunduğu siyasal ve bölgesel konumu da bu ihtiyacı bir üst noktaya taşımıştır. Yeni bir devlet olan Türkiye Cumhuriyeti’nin yabancı ülkelerle geliştirdiği yeni ilişkiler yabancı dil öğrenmeyi gerekli kılmış ve eğitim politikasında bu ihtiyacı gidermeye yönelik gelişmeler ve yenilikler yaşanmıştır. Bununla birlikte Türkiye Cumhuriyeti’nin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk’ünde yabancı dil öğrenimine önem verdiği ve bu alanda ilerleme kat edilmesinin gerekliliğine sürekli vurgu yaptığı görülmektedir.

Ülkemizin içinde bulunduğu şartlar, gelişmekte olan bir ülke oluşumuz, Avrupa’daki konumumuz ve bir türlü gerçekleşmeyen Avrupa Birliği üyeliğimiz düşündürdüğü zaman yabancı dil öğrenmenin Türk insanı için hayati bir öneme sahip olduğu söylenebilir. Özellikle ülkemizin vizyonu olarak belirlenen 2023 hedeflerine ulaşmanın ve bölgesinde güçlü bir aktör olarak küresel güçlerle rekabet edebilmenin gereklerinden bir tanesi de nitelikli yabancı dil bilen insan kapasitesine sahip olmaktır (Özkan vd. 2016:236).

Ülkemizde örgün ve yaygın eğitim kurumlarında yabancı dil öğretimi konusunda cumhuriyetten günümüze farklı politikaların benimsendiği ve uygulandığı görülmektedir. Yabancı dil dersi uygulamasının yanında yabancı dille eğitim gibi uygulamalar hayata geçirilmiş ancak istenen başarı elde edilememiştir. Tüm bu politikaların ise yıllardan beri Avrupa Birliği uyum yasaları doğrultusunda geliştirildiği görülmektedir. Avrupa Birliği uyum yasaları doğrultusunda 31.05.2006 tarihinde Millî Eğitim Bakanlığı tarafından “Millî Eğitim Bakanlığı Yabancı Dil Eğitimi ve Öğretimi” yönetmeliği yayınlanmış ve bu eğitimlerin çerçevesi çizilmiştir. Bu yönetmelik ile 1985 yılında yayınlanmış olan yönetmelik yürürlükten kaldırılmış ve gerekli düzenlemeler yapılmıştır. 2012 yılında ise yabancı dil eğitimi konusunda politika değişmiş ve sistem yeniden oluşturulmuştur. Yeni sisteme göre yabancı dil derslerinin ilkökul 2. Sınıftan itibaren başlatıldığı görülmektedir. Bazı Avrupa ülkelerinde yabancı dil eğitimine başlama yaşı ise aşağıdaki şekildedir (Akt.:Ekuş, Babayiğit, 2013: 42):

Tablo 1:Bazı Avrupa ülkelerinde zorunlu yabancı dil eğitime başlama yaşı (2007 yılı)

Sıra No	Ülke	Zorunlu Yabancı Dil Eğitime Başlama Yaşı
1	ALMANYA	8
2	FRANSA	7
3	İTALYA	6
4	AVUSTURYA	6
5	ROMANYA	8
6	FİNLANDİYA	7
7	NORVEÇ	6
8	İSPANYA	8
9	MACARİSTAN	9
10	HOLLANDA	10
11	TÜRKİYE	10 (2013: 7)

Tablo 1 yer alan veriler 2007 yılına aittir. Türkiye’de zorunlu yabancı dil öğrenme yaşı 2013 yılında 7’ye düşmüştür. Bu verilerden hareketle ülkemizde uygulanmaya başlanan sistemin doğru ve yerinde bir uygulama olduğu söylenebilir. Ancak bu kıyasın daha sağlıklı yapılabilmesi için mevcut ülkeler ile ülkemizdeki eğitimin, eğitim ortamının ve öğretmenin niteliği gibi etkenlerin de ayrıntılı bir şekilde irdelenmesi ve kıyaslanması gerekmektedir. Eğitim bilimcilerin bir kısmı erken yaşta yabancı dil öğretiminin daha etkili olacağını savunurken bir kısmı ise bu yeni sistemle birlikte yeni sıkıntıların doğacağını, özellikle anadil eğitimi konusunda yaşanan sıkıntıların derinleşeceğini ve zaten yabancı dil öğretimi yanında ikinci planda kalan anadil eğitiminin daha da geri plana itilebileceğini ileri sürmektedirler.

Ülkemizde yabancı dil öğretiminin bir türlü çözüm bulunamayan, kanayan bir yara olduğu söylenebilir. Eğitim sistemimizde anadil eğitimi konusunda da çeşitli sıkıntıların yaşandığı ve bu sıkıntıların bir türlü aşılamadığı aşikârdır. Anadil konusunda istenen düzeyde olmayan bireylerin yabancı dil öğrenimi konusunda ne kadar başarılı olabileceği ise tartışmaya açık bir konudur. Dilbilimcilere göre başka bir dili öğrenmenin yolu kendi dilinin kurallarını iyi bilmekten geçmektedir. Bu bağlamda yabancı dil öğretiminde başarılı olabilmek adına ilkin anadil eğitiminde yaşanan sıkıntıların çözülmesi gerektiği söylenebilir.

Alan yazın incelendiğinde ülkemizdeki yabancı dil öğretimine yönelik birçok çalışmanın yapıldığı görülebilir. Çetintaş (2010), Işık (2008), Haznedar (2010), Çelebi (2006), Tosun (2006), Tok ve Arıbaş (2008), Şahin (2007), Akdoğan (2004), Küçüktepe vd. (2014), Aybek (2015), Özkan vd. (2016), Atadere (2012), Karakuş (2010), Küçük (2006), Özdoğru ve Adıgüzel (2016), Merter vd. (2014), Ekuş ve Babayigit (2013) bu çalışmalardan bazılarıdır.

Problem Durumu

Eğitim sistemimizdeki önemli sorunlardan birisi de yabancı dil öğretimidir. Ülkemizde yabancı dil öğretiminin yanında yabancı dille eğitim gibi farklı yöntemlerin de uygulandığı bilinmektedir. Uygulanan farklı yöntemlere rağmen okullarımızdaki yabancı dil öğretiminin amacına ulaşmadığı, ülkemizdeki insanların ikinci dil bilme oranına bakıldığı zaman açıkça görülebilir. Günümüzde Türkçe eğitimi ile birlikte erken yaşta yabancı dil öğretiminin başlatılmasının bazı sorunlar doğuracağı ve bu sorunların en çok anadil eğitimi etkileyeceği tahmin edilmektedir.

Araştırmanın Problem Cümlesi

Yabancı dil öğretiminin 2. Sınıftan itibaren başlatılması ve 2. Sınıftan itibaren başlatılan yabancı dil öğretiminin anadil-Türkçe eğitime etkileri hakkında ilköğretim Türkçe Öğretmenlerin görüşleri nelerdir?

Alt Problemler

- 1) Okullarda 2. Sınıftan itibaren yabancı dil öğretimine başlanması hakkında İlköğretim Türkçe Öğretmenlerinin görüşleri nelerdir?
- 2) 2. Sınıftan itibaren yabancı dil öğretimine başlanmasının Türkçe eğitime etkileri hakkında ilköğretim Türkçe Öğretmenlerinin görüşleri nelerdir?
- 3) 2. Sınıftan itibaren yabancı dil öğretimine başlanmasının anadil becerilerine etkileri hakkında ilköğretim Türkçe Öğretmenlerinin görüşleri nelerdir?
- 4) Ülkemizdeki okullarda Türkçe eğitime yabancı dil öğretimi kadar yer verilip verilmediğine dair İlköğretim Türkçe Öğretmenlerinin görüşleri nelerdir?
- 5) Okullarımızda hem Türkçe hem de yabancı dil becerilerini birlikte geliştirebilecek bir uygulama sistemi uygulanıp uygulanamayacağına dair ilköğretim Türkçe Öğretmenlerinin görüşleri nelerdir?
- 6) İlköğretim Türkçe Öğretmenlerinin öğrencilerin hem ana dil hem de yabancı dil becerilerini geliştirmeye yönelik görüş ve önerileri nelerdir?

Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı, ilköğretim Türkçe Öğretmenlerinin erken yaşta yabancı dil öğretimi hakkındaki görüşlerinden yola çıkarak erken yaşta yabancı dil öğretiminin anadil-Türkçe eğitimine olumlu veya olumsuz katkılarını saptayarak konuya yönelik çıkarımlar yapabilmektir.

Araştırmanın Sayıtları

1. Çalışma sırasında uygulanan forma öğretmenlerin içtenlikle cevap verdikleri
2. Araştırma sonucunda elde edilen bilgilerin ülkemizde yabancı dil öğretiminde izlenen yöntem ve tekniklere katkı sağladığı
3. İlköğretim Türkçe Öğretmenlerinin erken yaşta yabancı dil öğretimi ile ilgili görüşleri belirlenip analiz edilirken ön yargıdan uzak ve nesnel bir yaklaşımın benimsenmiş olması

Araştırmanın Sınırlılıkları

1. Araştırma ilköğretim Türkçe Öğretmenleri ile sınırlıdır.
2. Araştırma 14 Türkçe Öğretmeni ile sınırlıdır.
3. Araştırma görüşme formunda yer alan sorularla sınırlıdır.

Yöntem

Bu bölümde, araştırmanın modeli, evren ve örnekleme ile örneklemin seçim şekli üzerinde durulmuştur. Verileri toplamak amacıyla kullanılan araçlar tanıtılmıştır. Son bölümde ise elde edilen verilerin analizi yapılmıştır.

Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada görüşme metodu kullanılmıştır. Görüşme sırasında öğretmenlere uzman görüşü alınarak hazırlanan altı soruluk yarı yapılandırılmış görüşme formu uygulanmıştır. "Yarı yapılandırılmış görüşme tekniği sahip olduğu belirli düzeyde standartlık ve aynı zamanda esneklik nedeniyle eğitimbilim araştırmalarına daha uygun bir teknik görünümü vermektedir." (Türnüklü, 2000: 547). "Ayrıca bu türden görüşmeler araştırmacının zihnindeki belli bir hipotezi test etmek için veri elde etme sürecinde oldukça kullanışlıdır." (Aktaş, 2015: 344).

Bu çalışmadaki amaç ilköğretim Türkçe öğretmenlerinin erken yaşta yabancı dil öğretimi hakkındaki düşüncelerini öğrenmek olduğundan yarı yapılandırılmış görüşme tekniği seçilmiştir.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Türkiye'nin çeşitli illerinde görev yapan rastgele seçilmiş 26 İlköğretim Türkçe Öğretmeni oluşturmaktadır. Örneklem olarak ise 24 Türkçe Öğretmeni seçilmiştir. Araştırmada veriler nitel veri toplama yöntemleriyle gerçekleştirilmiş ve yonteme uygun örneklem oluşturulmuştur.

Nitel Veriler İçin Seçilen Çalışma Grubu

Araştırmada nitel veri toplama tekniklerinden görüşme kullanılarak 24 öğretmenden araştırma konusuyla ilgili detaylı bilgi toplanmıştır.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada veriler araştırmanın amacına ve alt amaçlarına uygun olarak uzman görüşleriyle geliştirilen yarı yapılandırılmış Öğretmen Görüşme Formu kullanılarak toplanmıştır.

Verilerin Toplanması

Bu bölümde Millî Eğitim Bakanlığına bağlı devlet okullarında görev yapan 24 öğretmen ile görüşme yapılması yoluyla gerçekleştirilen veri toplama süreci yer almaktadır.

Verilerin Çözümlemesi

Öğretmenlerle yapılan görüşmeler sonucunda elde edilen verilerin incelenmesinde içerik analizi yöntemi kullanılmıştır.

Etkinliklere İlişkin Bulgular

Bu bölümde araştırmaya dâhil edilen Türkiye'nin değişik illerinde görev yapan 24 ilköğretim Türkçe öğretmenin erken yaşta yabancı dil öğretimi hakkındaki görüşlerini içeren bulgular tablolar halinde sunulmuştur.

Türkçe Öğretmenlerinin 2.Sınıftan İtibaren Yabancı Dil Öğretimine İlişkin Görüşleri

Tablo 2: “Sizce okullarda İngilizce öğretimine 2. Sınıftan itibaren başlanması doğru mudur? Bir Türkçe Öğretmeni olarak neler düşünüyorsunuz? Lütfen açıklayınız.” Sorusuna İlişkin Öğretmen Görüşlerine Ait Bulguların Frekans ve Yüzde Hesaplamaları

Öğretmen Görüşleri	f	%
Evet, doğru buluyorum.	10	41,67
Hayır, doğru bulmuyorum.	14	58,33
TOPLAM	24	100

Tablo 2 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin “Sizce okullarda İngilizce öğretimine 2. Sınıftan itibaren başlanması doğru mudur? Bir Türkçe Öğretmeni olarak neler düşünüyorsunuz? Lütfen açıklayınız. Sorusuna%41,67 oranında “Evet, doğru buluyorum”, %58,33 oranında “Hayır, doğru bulmuyorum.” şeklinde cevap verdikleri görülmektedir. Bu iki yaklaşım arasındaki farkın fazla olmadığı görülse de bu verilerden hareketle Türkçe Öğretmenlerinin 2. Sınıftan itibaren yabancı dil öğretimine geçilmesini doğru bulmadıkları, bu eğitim anlayışına olumlu yaklaşmadıkları söylenebilir.

Tablo 3: 2. Sınıftan İtibaren İngilizce Öğretimine Başlanmasına İlişkin Öğretmen Görüşlerine Ait Bulguların Frekans ve Yüzde Hesaplamaları

Kodlar	Öğretmen Görüşleri	f	%
Olumlu Düşünceler	Dil eğitiminin erken yaşlarda verilmeye başlanması öğrenmeyi kolaylaştıracaktır. (Ö1, Ö8, Ö9, Ö12, Ö14, Ö19, Ö25) Yöntemler teorik değil pratik olacaksa uygun buluyorum. (Ö20)	8	36,36
Olumsuz Düşünceler	Sağlam bir anadil eğitimi verilmeden yabancı dil eğitimine geçilmemeli. (Ö5, Ö13, Ö15, Ö16, Ö17, Ö22, Ö25) 4. veya 5. Sınıfta verilmeli. (Ö23, Ö13) Çocuk kullanmayacağı bir dili öğrenmekte zorlanacak ve zamanla önemsemeyecektir. (Ö1) İlk dört yıl İngilizce olmamalı. (Ö3) Sömürü ülkesi olmadığımız için –sadece 2. Sınıfta değil- hiçbir kademedede zorunlu olmaması gerektiği kanaatindeyim. (Ö11) Seçmeli ders şeklinde alınmalı. (Ö11) İfade edici dil gelişimi başlamadan daha erken verilmelidir. (Ö21)	14	63,64
	TOPLAM	22	100

*Bazı öğretmenler görüş bildirmezden bazıları ise birden fazla görüş bildirmişlerdir.

Tablo 3 incelendiğinde, araştırmaya katılan öğretmenlerin 2. sınıftan itibaren İngilizce öğretimi hususunda %63,64 oranında olumsuz görüş, %36,36 oranında ise olumlu görüş bildirdikleri görülmektedir. Bu bulgulardan hareketle Türkçe Öğretmenlerinin 2. Sınıftan itibaren İngilizce öğretimi hususunda çoğunlukla olumsuz düşüncelere sahip oldukları söylenebilir. Araştırmada bazı öğretmenlerin görüş belirtmediği, bazılarının ise birden fazla görüş belirttiği tespit edilmiştir. Olumlu görüş beyan eden Türkçe öğretmenlerin ağırlıklı olarak dil eğitiminin

erken yaşlarda verilmesinin önemi üzerinde durdukları belirlenmiştir. Olumsuz görüş beyan eden Türkçe Öğretmenlerinin ise sağlam bir anadil eğitimi verilmeden yabancı dil eğitimi verilmesinin sağlıklı olmadığı görüşünde birleştikleri görülmektedir. Bunun yanı sıra zorunlu bir ders olmaması gerektiği, 4-5. Sınıflarda başlaması gerektiği ve ilk dört yıl yabancı dil eğitimi verilmemesi gerektiği şeklinde olumsuz görüşler ifade edilmiştir. Ayrıca bir öğretmenin ise mevcut durum hakkında olumsuz görüş beyan ederek yabancı dil eğitiminin 2. sınıftan daha önce verilmesi gerektiğini ifade ettiği belirlenmiştir.

Türkçe Öğretmenlerine ait olumlu görüşlerden bazıları şu şekildedir:

“Doğrudur. Dil eğitiminin erken yaşlarda vermeye başlanması öğrenmeyi kolaylaştıracaktır. Fakat kullanmayacağı bir dili öğrenmekte zorlanacak ve zamanla önemsemeyecektir.” (Ö1)

“Doğru buluyorum. Çünkü 2. dil eğitiminin erken yaşlarda daha başarılı olduğunu destekleyen çalışmalar var. Ancak biz bunu ne kadar uygulayabiliyoruz orası ayrı bir konu.” (Ö8)

“Ağaç yaşken eğilir, düşüncesine dayanarak İngilizce eğitimine erken yaşlarda başlanması ve ders sayısının artırılmasının daha faydalı olacağı kanaatindeyim.” (Ö14)

Türkçe Öğretmenlerine ait olumsuz görüş ifadelerinden bazıları ise şu şekildedir:

“Sağlam bir anadil eğitimi verilmeden yabancı dil eğitimine geçilmemeli.” (Ö5)

“Sömürü ülkesi olmadığımız için –sadece 2. Sınıfta değil- hiçbir kademede zorunlu olmaması gerektiği kanaatindeyim. Arzu eden seçmeli ders şeklinde olabilir.” (Ö11)

“Çok doğru bulmuyorum. Çünkü ilerlemiş sınıfına rağmen hala Türkçe yetersizliği (okuma-yazma gibi) olan öğrenciler mevcut. İkinci bir dil yerine asıl öğrenmesi gereken dilin temellerinin sağlam atılması gerekiyor.” (Ö17)

Türkçe Öğretmenlerinin 2. Sınıftan İtibaren Yabancı Dil Öğretiminin Türkçe Eğitime Etkilerine İlişkin Görüşleri

Tablo 4. “Sizce yabancı dil öğretiminin 2. Sınıftan itibaren başlaması Türkçe Eğitimi hangi yönden ve nasıl etkilemektedir? Lütfen açıklayınız.” Sorusuna İlişkin Öğretmen Görüşlerine Ait Bulguların Frekans ve Yüzde Hesaplamaları

Kodlar	Öğretmen Görüşleri	f	%
Olumlu Düşünceler	Türkçe eğitime doğrudan bir etkisinin olduğunu düşünmüyorum. (Ö1, Ö21)	12	46,15
	Birbiriyle bağ kurarak öğrenmeyi hızlandırabilir. (Ö2, Ö12)		
	Öğrencinin kendi anadilinde bulunan kuralları kavramasına sebep olur. (Ö3)		
	Doğru öğretmenlerin elinde olumsuz etkilemez. (Ö5)		
	Türkçe sağlam temeller üstüne oturtulursa eşzamanlı olarak olumlu etkileyeceğine inanıyorum. (Ö8)		
	Olumlu etkiler çünkü dil gelişimi birbirini etkiler. (Ö9)		
	Daha iyi olabilir. (Ö10)		
	Öğrencinin kelime haznesinin artacağı, düşünce yapısının genişleyeceği ve kendini ifade etme kabiliyetinin artacağını düşünüyorum. (Ö14)		
	Dengeyi kuran çocuk telaffuzunu geliştirebilir. (Ö17)		
	Öğrenciler Türkçenin yozlaştırıldığı yaşantılarla karşılaşmaz, iki dil de yetkin bir şekilde aktarılırsa etkileyeceğini sanmıyorum. (Ö20)		

Olumsuz Düşünceler	Ket vurmaya yol açabilir. (Ö6, Ö13)	14	53,85
	Çocukların anadil eğitimi gelişmeden yabancı dil eğitimi olmaz. (Ö7, Ö22)		
	Olumlu transfer olacağını düşünmüyorum. (Ö11, Ö18)		
	Kelimeler arasında kargaşa yaşanabilir. (Ö17, Ö22)		
	Türkçe Eğitimi başarısız kılabilir, yabancı dil öğretiminde yaşanan sıkıntılar Türkçe eğitimine yansiyabilir. (Ö5)		
	Türkçenin ikinci plana itilmesini ve değersiz, önemsiz, göz ardı edilen bir konuma gelmesine neden olmaktadır. (Ö16)		
	Yorumlama ve kendini Türkçe ifade edebilme becerisinin gelişimini yavaşlatır. (Ö23)		
	Çocuğa anadil sevgisi kazandırılmazsa özentilik oluşturur. (Ö19)		
	Türkçe kelimeler yerine yabancı kelimeler kullanır ve Türkçe kelime dağarcığı daralır. (Ö23)		
	İki dil arasında geçişlerde sıkıntı yaşanabilir.		
Okumayı tam öğrenememiş öğrenciye bir de İngilizce kelimeler okutmaya çalışmak Türkçenin gelişimini yavaşlatacaktır. (Ö24)			
TOPLAM		26	100

*Bazı öğretmenler görüş bildirmezken bazıları birden fazla görüş bildirmiştir.

Tablo 4 incelendiğinde, araştırmaya katılan Türkçe Öğretmenlerinin yabancı dil öğretimine 2. Sınıftan itibaren başlanmasının Türkçe Eğitimine ne gibi etkileri olacağı hususunda 26 görüş bildirdikleri görülmektedir. Bu görüşlerden %46,15'inin olumlu, %53,85'inin ise olumsuz nitelikte olduğu belirlenmiştir. Bu sonuçlara göre olumlu ve olumsuz görüşler arasındaki farkın aşırı düzeyde olmadığı görülmektedir. Bazı öğretmenler bu hususta görüş belirtmezken bazılarının ise birden fazla görüş dile getirdiği belirlenmiştir. Olumlu görüşler içerisinde yabancı dil öğretiminin Türkçe Eğitimine doğrudan bir etkisinin olmadığı ve birbiriyle bağ kurarak öğrenmeyi hızlandırabileceği düşünceleri ön plana çıkmıştır. Olumsuz görüşler içerisinde ise ket vurmaya yol açabileceği, ana dil eğitimi olmadan yabancı dil öğretiminin olamayacağı, olumlu transfer olmayacağı ve kelimeler arasında kargaşa yaşanabileceği fikirlerinin ön plana çıktığı görülmektedir. Bu verilerden hareketle Türkçe öğretmenlerinin 2. Sınıftan itibaren yabancı dil öğretiminin Türkçe eğitimini daha çok olumsuz etkileyeceği görüşünde oldukları bununla birlikte bu hususta olumlu düşüncelerinde yadsınamayacak düzeyde olduğu söylenebilir.

Türkçe Öğretmenlerine ait olumlu görüşlerden bazıları şu şekildedir:

“Birbiriyle bağ kurarak öğrenmeyi hızlandırabilir.” (Ö2)

“Olumlu veya olumsuz bir etkisinin olduğunu düşünmüyorum.” (Ö21)

“İki yönde etkileyebilir. Dengeyi kurabilen çocuk telaffuzunu geliştirebilir ya da tam tersi kelimeler arasında kargaşa yaşayabilir.” (Ö17)

Türkçe Öğretmenlerine ait olumsuz görüş ifadelerinden bazıları ise şu şekildedir:

“Türkçe eğitimi daha önce verilip sağlam bir temele oturtulması. Aksi halde İngilizce eğitimi aksar. Türkçe eğitimi de ketlenebilir.” (Ö13)

“Türkçeyi bilmeden öğrenilecek dil Türkçeye hakimiyet açısından sakıncalı, kavram kargaşası olacaktır.” (Ö22)

“Yeni dil öğrenmek için ana dilin yapısı bilinmesi gerekmektedir. Bu yönde olumlu etkilemekte ama çocuğa ana dil sevgisi kazandırılmazsa özentilik oluşturduğunu düşünüyorum.” (Ö19)

Türkçe Öğretmenlerinin 2. Sınıftan İtibaren Yabancı Dil Öğretiminin Öğrencilerin Ana dil Becerilerinin Gelişimine Etkilerine İlişkin Görüşleri

Tablo 5:“Sizce okullarda 2. Sınıftan itibaren yabancı dil öğretilmesi öğrencilerin ana dil becerilerini olumlu yönde etkilemekte midir? Lütfen açıklayınız.” Sorusuna İlişkin Öğretmen Görüşlerine Ait Bulguların Frekans ve Yüzde Hesaplamaları

Öğretmen Görüşleri	f	%
Evet, olumlu yönde etkilemektedir.	9	34,52
Hayır, olumlu yönde etkilememektedir.	17	65,38
TOPLAM	26	100

*Bazı öğretmenler birden fazla görüş bildirmiştir.

Tablo 5 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin “Sizce okullarda 2. Sınıftan itibaren yabancı dil öğretilmesi öğrencilerin ana dil becerilerini olumlu yönde etkilemekte midir? Lütfen açıklayınız. Sorusuna %34,52 oranında “Evet, olumlu yönde etkilemektedir.”, %65,38 oranında “Hayır, olumlu yönde etkilememektedir.” şeklinde cevap verdikleri görülmektedir. Bu verilerden hareketle Türkçe öğretmenlerinin büyük oranda 2. Sınıftan itibaren yabancı dil öğretiminin ana dil eğitimini olumsuz yönde etkilediğini düşündüğü söylenebilir. Bazı öğretmenlerin ise bu etkinin olumlu ve olumsuz yönlerini ayırarak değerlendirme yaptıkları belirlenmiştir.

Tablo 6:“2. Sınıftan itibaren yabancı dil öğretiminin öğrencilerin ana dil becerilerine etkileri” ne İlişkin Öğretmen Görüşlerine Ait Bulguların Frekans ve Yüzde Hesaplamaları

Kodlar	Öğretmen Görüşleri	f	%
Olumlu Görüşler	Olumlu etkileyeceğini düşünüyorum. (Ö2, Ö10, Ö14)	8	40
	Ailesinden doğru bir Türkçe öğrenen çocuğa olumsuz etkisinin olmayacağına inanıyorum. (Ö8)		
	Çocuk bir alanda öğrendiğini diğer alana aktarabilir. (Ö9)		
	Çocuğun dil zekasını geliştirdiğini düşünüyorum. (Ö12)		
	Farklı dil becerilerinin geliştirilmesi olumlu geri dönüşler sağlayacaktır; fakat bunu yaparken anadilin değeri de önemsenmelidir. (Ö16)		
Telaffuzu bir nebze olsun geliştirebilir. (Ö17)	12	60	
Olumsuz Görüşler			Olumsuz etkileyecektir. (Ö7, Ö18, Ö22)
			Aksine öğrencilerin önce anadillerini tam olarak öğrenmesi yabancı dilin öğrenilmesini kolaylaştıracaktır. (Ö1)
			Bir katkısını olacağını sanmıyorum. (Ö3)
			İki dili kurallarını bir arada öğrenmek öğrencileri bilişsel olarak zorlamaktadır. (Ö5)
			Yabancı dil anadili desteklemez, anadil yabancı dili destekler. (Ö6)
			Küçük çocukların zihnini karıştırmaktan başka bir işe yaramamaktadır. Karmaşıklığa yol açar. (Ö15)
			Diller arasında dengeyi kuramayanlar ikisinde de başarısız olabilir. (Ö17)
			Anadile doğrudan bir katkı sağlamaz. (Ö20)
			Bu dönem anadil eğitimi için kritik dönemdir ve sadece Türkçe eğitimi verilmelidir. (Ö23)
	Ek bir dil vermek yerine kendi anadilini temellerini sağlam atmak gerekir. (Ö24)		
TOPLAM	20	100	

*Bazı öğretmenler görüş bildirmezken bazıları ise birden fazla görüş bildirmiştir.

Tablo 6 incelendiğinde, araştırmaya katılan öğretmenlerin 2. Sınıftan itibaren yabancı dil öğretiminin ana dil eğitimine etkileri hususunda 20 görüş ifade ettikleri görülmektedir. Bu görüşlerin %40 oranında olumlu, %60 oranında ise olumsuz nitelikte oldukları belirlenmiştir. Bazı öğretmenlerin görüş bildirmediği bazılarının ise birden fazla görüş bildirdiği tespit edilmiştir. Olumlu görüşler içerisinde sebep gösterilmeden sadece olumlu etkileyeceği düşüncesinin, olumsuz görüşler içerisinde ise yine sebep gösterilmeden sadece olumsuz etkileyeceği düşüncesinin ön plana çıktığı görülmektedir. Sebep gösterilmeden olumlu veya olumsuz etkileyeceği fikrinin dile getirilmesi Türkçe öğretmenlerinin bu konuda sabit fikirlere ve önyargılara sahip olabileceğini gösterdiği söylenebilir. Tablo 5'ten çıkan sonuçların Tablo 4'teki sonuçlarla hemen hemen örtüştüğü görülmektedir.

Türkçe Öğretmenlerine ait olumlu görüşlerden bazıları şu şekildedir:

“Evet, bence olumlu yönde etkileyecektir.” (Ö14)

“Öğrencilerin farklı dil becerilerinin geliştirilmesi elbette onlar için olumlu geri dönüşler sağlayacaktır fakat bunu yaparken kendi ana dilinin değeri göz ardı edilmemelidir.” (Ö16)

“Telaffuzlarını belki bir nebze geliştirir ama iki dil arasındaki dengeyi kuramayan çocuk ikisinden de başarısız olur.” (Ö17)

Türkçe Öğretmenlerine ait olumsuz görüşlerden bazıları ise şu şekildedir:

“Bir katkısı olacağını sanmıyorum.” (Ö3)

“Hayır. Asla. Yabancı dil, anadili desteklemez. Aksine anadil, yabancı dili destekler.” (Ö6)

“Olumsuz yönde etkiler. Karmaşıklığa yol açar.” (Ö15)

Türkçe Öğretmenlerinin Ülkemizdeki Okullarda Türkçe Eğitimine Yabancı Dil Öğretimi Kadar Yer Verilip Verilmediğine İlişkin Görüşleri

Tablo 7:“Sizce ülkemizdeki okullarda ana dili olarak Türkçe eğitimine yabancı dil öğretimi kadar yer verilmekte midir? Lütfen açıklayınız. Sorusuna İlişkin Öğretmen Görüşlerine Ait Bulguların Frekans ve Yüzde Hesaplamaları

Öğretmen Görüşleri	f	%
Evet, yer verilmektedir.	8	33,33
Hayır, yer verilmemektedir.	16	66,67
TOPLAM	24	100

Tablo 7 incelendiğinde araştırmaya katılan Türkçe öğretmenlerinin “Sizce ülkemizdeki okullarda ana dili olarak Türkçe eğitimine yabancı dil öğretimi kadar yer verilmekte midir? Lütfen açıklayınız.” Sorusuna %33,33 oranında “Evet, yer verilmektedir.”, %66,67 oranında “Hayır, yer verilmemektedir.” şeklinde cevap verdikleri görülmektedir. Bu sonuçlardan hareketle Türkçe öğretmenlerinin büyük oranda okullarda Türkçe Eğitimine yabancı dil öğretimi kadar yer verilmediğini düşündükleri söylenebilir.

Tablo 8.“Ülkemizdeki okullarda ana dili olarak Türkçe eğitime yabancı dil öğretimi kadar yer verilip verilmediği” ne ilişkin Öğretmen Görüşlerine Ait Bulguların Frekans ve Yüzde Hesaplamaları

Kodlar	Öğretmen Görüşleri	f	%
Olumlu Görüşler	Türkçe dersi 5-6 saat iken yabancı dil dersi 3 saattir. (Ö4, Ö14, Ö15) Daha fazla yer verilmektedir. (Ö5, Ö13)	5	33,33
Olumsuz Görüşler	Ortaokul öğrencilerine okuma-yazma öğretmemiz yeteri kadar önem verilmediğini göstermektedir. (Ö12, Ö24)) Hayır, özellikle temel dil becerilerini kazandırmaya yönelik çalışmalar gerekli çalışmalar yapılmamaktadır. (Ö9) Özellikle özel okullarda hiç önem verilmemekte, sınav odaklı düşünülmektedir. (Ö11) Yeteri kadar önem verildiğini düşünmüyorum; çünkü eğitimin ilk kademesinden itibaren öğrencilere yabancı dilin daha önemli olduğu algısı yerleştiriliyor. (Ö16) Türkçe eğitime yeteri kadar önem verilmediği sınav sonuçlarına bakılarak görülebilir. (Ö19) Türkçe eğitimi dilbilgisi yığını halinde öğrencilere aktarılmaktadır maalesef, işin edebi, estetik yönü bu yüzden zayıf kalmaktadır. (Ö20) Her sene öğrenci İngilizce görüyor ama hiç kimse İngilizce konuşmuyor; bu da demek oluyor ki boşa kürek çekiliyor. (Ö21) Ana dilini öğrenemeyen veya etkili bir şekilde kullanamayan öğrencinin yabancı dili çok da etkili kullanacağını düşünmüyorum. (Ö1) Bence yer verilmiyor, bu zamana kadar şahit olduğum çocuklar Türkçe dersinde başarısız oldukları için buna bağlı olarak diğer derslerinde de başarısız oluyorlar. (Ö17)	10	66,67
	TOPLAM	15	100

*Bazı öğretmenler görüş bildirmemiştir.

Tablo 8 incelendiğinde, araştırmaya katılan Türkçe öğretmenlerinin ülkemizde okullarda ana dili olarak Türkçe eğitime yabancı dil öğretimi kadar yer verilip verilmediği hususunda 15 görüş ifade ettikleri görülmektedir. Bu görüşlerin %33,33 oranında olumlu, %66,67 oranında olumsuz olduğu belirlenmiştir. Bazı öğretmenlerin ise görüş bildirmedikleri tespit edilmiştir. Olumlu görüşler içerisinde Türkçe dersi 5-6 saat iken yabancı dil dersinin 3 saat olduğunun yer verildiğini gösterdiği; olumsuz görüşler içerisinde ise ortaokul öğrencilerine okuma-yazma öğretilmesinin yeteri kadar yer verilmediğini gösterdiği görüşünün ön plana çıktığı görülmektedir. Tablo 7’den çıkan sonuçlar ile Tablo 6’dan çıkan sonuçların birbiriyle örtüşüğü söylenebilir.

Türkçe Öğretmenlerine ait olumlu görüşlerden bazıları şu şekildedir:

“Daha çok yer verilmektedir. Bunun bir sebebi de İngilizce eğitiminin kalitesiz biçimde sürdürülmesidir. Kalitesiz olana açılan vakit, onu değerli kılmaz.” (Ö13)

“Türkçe ders saatinin daha fazla olmasına dayanarak eğitimde ana dile daha fazla önem verilmektedir.” (Ö14)

“Yer verilmektedir. Türkçe derslerinin daha çok olması bu durumu kanıtlar niteliktedir.” (Ö15)

Türkçe Öğretmenlerine ait olumsuz görüşlerden bazıları ise şu şekildedir:

“Ana dile daha çok önem verilmesinin gerektiğini düşünüyorum çünkü ana dilini öğrenemeyen veya etkili bir şekilde kullanamayan öğrencinin yabancı dili çok da etkili kullanacağını düşünmüyorum.” (Ö1)

“Türkçe dersine yeterinde önem verildiğini düşünmüyorum. Ortaokulda öğrencilere Türkçe Öğretmeni olarak okuma yazma öğretiyoruz, bu da gerektiği kadar yer verilmediğini gösteriyor.” (Ö12)

“Hayır, ana dil eğitimine yeterli önem verilmemektedir. Bunu da sınav sonuçlarında görebiliyoruz.” (Ö19)

Türkçe Öğretmenlerinin Okullarımızda Hem Türkçe Hem Yabancı Dil Becerilerini Birlikte Geliştirebilecek Bir Uygulama Sistemi Kurulup Kurulamayacağına İlişkin Görüşleri

Tablo 9: “Sizce okullarımızda hem Türkçe hem de yabancı dil becerilerini birlikte geliştirebilecek bir uygulama sistemi kurulabilir mi? Nasıl? Lütfen açıklayınız.” Sorusuna İlişkin Öğretmen Görüşlerine Ait Bulguların Frekans ve Yüzde Hesaplamaları

Öğretmen Görüşleri	f	%
Evet, kurulabilir.	18	72
Hayır, kurulamaz.	5	20
Bu konuda fikrim yok.	2	8
TOPLAM	24	100

Tablo 9 incelendiğinde araştırmaya katılan Türkçe öğretmenlerinin “Sizce okullarımızda hem Türkçe hem de yabancı dil becerilerini birlikte geliştirebilecek bir uygulama sistemi kurulabilir mi? Nasıl? Lütfen açıklayınız.” sorusuna %72 oranında “Evet, kurulabilir.”; %20 oranında “Hayır, kurulamaz.”; %8 oranında ise “Bu konuda fikrim yok.” şeklinde cevap verdikleri görülmektedir. Bu sonuçlara göre Türkçe öğretmenlerinin büyük çoğunluğunun Türkçe ve yabancı dil becerilerini birlikte geliştirebilecek bir sistemin kurulabileceğini düşündükleri söylenebilir.

Tablo 10: Okullarımızda hem Türkçe hem yabancı dil becerilerini birlikte geliştirebilecek bir uygulama siteminin kurulup kurulamayacağına İlişkin Öğretmen Görüşlerine Ait Bulguların Frekans ve Yüzde Hesaplamaları

Kodlar	Öğretmen Görüşleri	f	%
Olumlu Görüşler	<p>Vatandaşlarına en a 2-3 yabancı dil öğreten ülkelerin sistemleri göz önünde bulundurulup milli bir sistem geliştirilerek yapılabilir. (Ö4, Ö23)</p> <p>Türkçe ve yabancı dil öğretmenleri ortak bir yıllık plan uygulayarak benzer kazanımları aynı anda etkileşimli olarak verebilirler. (Ö1)</p> <p>Gramer olarak birbiriyle bağdaşık bir sistem olabilir. (Ö2)</p> <p>Uygun yöntemlerle sağlam bir anadil eğitiminden sonra yabancı dil eğitimine başlanabilir. (Ö5)</p> <p>Karşılaştırmalı olarak dil eğitimi verilebilir. (Ö8)</p> <p>Türkçe dersindeki metinler dinleme metni olarak vb. şekilde İngilizce dersinde de işlenebilir. (Ö9)</p> <p>Türkçe ve İngilizce derslerine erken yaşlardan başlayarak daha fazla ders saati ayrılırsa verim artacaktır. (Ö14)</p> <p>5. sınıftan itibaren böyle bir uygulama yapılabilir. (Ö15)</p> <p>İki dil birbirini hâkimiyet altına almaya çalışmaktansa Türkçe-İngilizce eğitimini birlikte düşünebileceğimiz eğitim yazılımları oluşturulabilir. (Ö16)</p> <p>Öğretilecekler hem İngilizce hem Türkçe verilirse ve bu görsellerle desteklenirse başarılı olabilir. (Ö17)</p> <p>Anadil eğitimi ile yabancı dil eğitimi birleştirilmelidir. (Ö19)</p> <p>Çeviri anlamında yapılabilir. (Ö20)</p> <p>İngilizce ve Türkçe geniş zamanlara yayılırsa temelleri sağlam atılabilir. (Ö24)</p>	14	77,78
Olumsuz Görüşler	<p>Bu kadar ders varken hayır. (Ö7)</p> <p>Böyle bir sisteme gerek bile yok. (Ö11)</p> <p>Yapılmasına ihtimal vermiyorum. (Ö13)</p> <p>Her okulda uygulanması mümkün olmayabilir; çünkü her şehrin, her okulun seviyesi eşit değil. (Ö17)</p>	4	22,22
TOPLAM		18	100

*Bazı öğretmenler görüş bildirmemiştir.

Tablo 10 incelendiğinde araştırmaya katılan Türkçe öğretmenlerinin okullarımızda hem Türkçe hem yabancı dil becerilerini birlikte geliştirebilecek bir uygulama siteminin kurulup kurulamayacağına ilişkin 18 görüş dile getirdikleri görülmektedir. Bu görüşlerden %77,78'inin olumlu, %22,22'sinin ise olumsuz nitelikte olduğu belirlenmiştir. Bazı öğretmenlerin ise görüş ifade etmedikleri tespit edilmiştir. Olumlu görüşler içerisinde vatandaşlarına en a 2-3 yabancı dil öğreten ülkelerin sistemleri göz önünde bulundurulup milli bir sistem geliştirilebileceği görüşünün ön plana çıktığı; olumsuz görüşler içerisinde ise ders yükünün çok olması nedeniyle kurulamayacağı, böyle bir sisteme gerek olmadığı, yapılmasına ihtimal verilmediği, seviye farkı nedeniyle her okulda uygulanmasının mümkün olmayacağı düşüncelerinin öne çıktığı görülmektedir. Elde edilen verilerden hareketle Türkçe öğretmenlerinin Türkçe becerilerini ve yabancı dil becerilerini birlikte geliştirebilecek bir sisteme olumlu yaklaştıkları

söylenbilir. Ayrıca Tablo 8'den çıkan sonuçlar ile Tablo 9'dan çıkan sonuçların birbiriyle örtüşür nitelikte olduğu da görülmektedir.

Türkçe Öğretmenlerine ait olumlu görüşlerden bazıları şu şekildedir:

“Kurulabilir. Vatandaşlarına en az 2-3 yabancı dil öğreten ülkelerin sistemleri göz önünde bulundurulup milli bir sistem geliştirilerek yapılabilir.” (Ö4)

“Olabilir. Karşılaştırmalı olarak dil eğitimi verilebilir.” (Ö8)

“Evet kurulabilir. İki dil birbirini hakimiyet almaya çalışmaktansa Türkçe -İngilizce eğitimi birlikte düşünebileceğimiz eğitim yazılımları oluşturabilir.” (Ö16)

Türkçe Öğretmenlerine ait olumsuz görüşlerden bazıları ise şu şekildedir:

“Bu kadar ders varken, hayır!” (Ö7)

“Böyle bir sisteme gerek bile yok.” (Ö11)

“Yapılmasına ihtimal vermiyorum.” (Ö14)

Türkçe Öğretmenlerinin Öğrencilerin Hem Ana dil Hem de Yabancı Dil Becerilerini Geliştirmeye Yönelik Görüş ve Öneriler

Tablo 11.“Bir Türkçe öğretmeni olarak öğrencilerin hem ana dil hem de yabancı dil becerilerini geliştirmeye yönelik görüş ve önerileriniz var mı? Varsa bunlar nelerdir? Lütfen açıklayınız.”Sorusuna İlişkin Öğretmen Görüşlerine Ait Bulguların Frekans ve Yüzde Hesaplamaları

Kodlar	Öğretmen Görüşleri	f	%
Olumlu Görüşler	<p>Türkçe becerilerinin gelişmesi için eğlenceli ve estetik duyum oluşturabilecek metinlerin seçilmesi gerektiğini düşünüyorum. Yabancı dil için ise öğrencilerin kullanabileceği alanların oluşturulması gerektiğini, gramer yerine yaşayan bir dilin öğretilmesi gerektiğine inanıyorum. (Ö1, Ö5, Ö6, Ö9, Ö15, Ö16, Ö20)</p> <p>Türkçe programının dil bilgisi ağırlığı azalmalı; okuma, anlama, konuşma, yazma becerileri ön plana geçmeli. (Ö6, Ö8, Ö15, Ö24)</p> <p>Öncelikle anadilinde bulunan kurallar öğretilmeli diye düşünüyorum. (Ö3, Ö10, Ö22, Ö24)</p> <p>Anadil eğitimi için öğrencilerin daha çok okuduğunu anlama, kendini ifade edebilme yetileri geliştirilmeli. Yabancı dil eğitiminde de uzmanlar toplanıp daha etkili yöntemleri tartışmalıdır. (Ö7, Ö8)</p> <p>Her iki dil gelişimi için kitap okumak şart. (Ö9, Ö12, Ö21)</p> <p>Yabancı dili ülkemizde değil ülkesinde öğrenmek daha başarılı olur. (Ö2)</p> <p>Önce öğrencilerde okuma alışkanlığı oluşturmamız akabinde hem Türkçe hem de hedef dile dönük günde en az birer saatlik okumalar yapmalarını sağlayarak geliştirmeliyiz. (Ö4)</p> <p>Dilin bir yetenek işi olduğunu düşünüyorum, bu sebeple isteyen yetenekli öğrenciler üzerinde durulmalı diyorum. Zorlamaya gerek yok. (Ö11)</p> <p>Okullar arası kitap okuma yarışması gibi etkinlikler, yabancı dile yönelik drama çalışmaları yaptırılabilir. (Ö12)</p> <p>Anlatmış olmak için değil öğretmek için öğretilmeli, belli bir kazanım sağlanması amaç olmalı. İşine değer vermeyen</p>	31	100

öğretmenin bir beceri oluşturması imkânsız. (Ö13)		
İlkokul ve ortaokulda ders saatleri arttırılmalıdır. (Ö14)		
Öncelikle çocukların seviyesi dikkate alınmalıdır. Eğer iki dili de yürütebilecek seviyedelerse karşılaştırmalı olarak öğretim yapılabilir. (Ö17)		
Dil öğretimi yapan öğretmenlerin ortak hareket etmesi gerekir. (Ö19)		
Anadilde olduğu gibi yabancı dilde de sosyal faaliyetler yapılmalı. (Ö19)		
Her ikisi birlikte verilmesinde sakınca yoktur; fakat bilinçsiz ve öylesine öğretilen yabancı dil Türkçeye verilen değer açısından olumsuz olacaktır. (Ö23)		
TOPLAM	31	100

*Bazı öğretmenler görüş bildirmemiştir.

Tablo 11 incelendiğinde araştırmaya katılan Türkçe öğretmenlerinin “Bir Türkçe öğretmeni olarak öğrencilerin hem ana dil hem de yabancı dil becerilerini geliştirmeye yönelik görüş ve önerileriniz var mı? Varsa bunlar nelerdir? Lütfen açıklayınız.” Sorusuna ilişkin 31 görüş ifade ettiği ve bunların %100 oranında olumlu nitelikte olduğu görülmektedir. Bazı öğretmenlerin ise görüş bildirmedikleri belirlenmiştir. Bu görüşler içerisinde Türkçe becerilerinin gelişmesi için eğlenceli ve estetik duyum oluşturabilecek metinlerin seçilmesi ve yabancı dil için ise öğrencilerin kullanabileceği alanların oluşturulması gerektiği gramer yerine yaşayan bir dilin öğretilmesi gerektiği görüşünün ön plana çıktığı görülmektedir.

Türkçe Öğretmenlerine ait olumlu görüşlerden bazıları şu şekildedir:

“Öğrenciler pratiğe yönelik bir eğitime tabi tutulmalıdır. Öğrenmeler kural bazında kalmamalıdır.” (Ö5)

“Öğrencilerimizin önce anlama becerilerini geliştirmeliyiz. Dil öğrenme süreci (bebeklerde de olduğu gibi) dinleme ve anlama ile başlar. Bunun ardından duyduklarını ifade etme süreci başlar. Yabancı dil eğitimi bu gerçek göz önüne alınarak yapılmalıdır. Ana dil eğitiminde ise yetersiz kalmamızın okuma-yazma öğretme tekniği (tümevarım) ile ilgili olduğunu düşünüyorum. Bu sistem anlama değil şekle yönelmeyi sağlıyor.” (Ö8)

“Anadilde okuduğunu anlama ve dinleme etkinliklerine bol bol yer verilmelidir. Drama ve konuşma eğitimi ile konuşma becerisi ve kelime telaffuzu geliştirilmeli. Yabancı dilde de günlük hayatta sıkça kullanılan kelimelere yer verilmeli, kelime hazinesi geliştirilmelidir.” (Ö15)

“Öncelikli hedef anadili tam anlamıyla kazandırma olmalıdır. Okuma, dinleme, yazma, konuşma gibi temel beceriler tam anlamıyla oturduktan sonra bağlantılı olarak ikinci bir dile başlanabilir.” (Ö24)

SONUÇ, TARTIŞMA ve ÖNERİLER

Geçmişten günümüze eğitim sistemimiz içerisinde en çok tartışılan konulardan birisi de yabancı dil öğretimidir. Bu tartışmaların temelinde ise ülke olarak yabancı dil öğretimi konusunda bir türlü istenen düzeye gelinebilmiş olması yakmaktadır. Bu tartışmalar beraberinde köklü sistem değişikliklerini getirmiş ancak bu değişiklikler de yabancı dil öğretimi konusunda yaşanan sıkıntılara çözüm getirememiştir. Son olarak 2012 yılında yeni bir sistem değişikliği yapılmış ve erken yaşta yabancı dil öğretimi uygulamasına başlanmıştır.

Ülkemizde hâlihazırda ana dil eğitimi konusunda yaşanan sıkıntılar giderilememiş ve Türkçeyi kurallarına uygun konuşan ve yazan bireyler yetiştirilemiyorken yeni sistemle birlikte hayata geçirilen erken yaşta yabancı dil öğretimi konusunda ne kadar başarılı olunabileceği konusunda bir öngörde bulunmak ise hayli zor görünmektedir.

Araştırmaya katılan Türkçe öğretmenlerinin 2. Sınıftan itibaren yabancı dil öğretimini %58,33 oranında yanlış buldukları tespit edilmiştir. Doğru bulanların oranı ise %41,67 olarak saptanmıştır. Yine Türkçe öğretmenlerinin 2. Sınıftan itibaren yabancı dil eğitimi hususunda 14 olumsuz görüş ifade ettikleri, olumlu görüşlerin ise 8 adet olduğu görülmüştür. Olumlu görüşler içerisinde dil eğitiminin erken yaşlarda verilmeye başlanması öğrenmeyi kolaylaştıracağı düşüncesi öne çıkarken, olumsuz görüşler içerisinde sağlam bir anadil eğitimi verilmeden yabancı dil eğitime geçilmemesi gerektiği görüşünün sıklıkla dile getirildiği görülmüştür. Birçok dilbilimciye göre ise ülkemizde yabancı dil eğitimi konusunda istenen başarının elde edilememesinin temel sebebi bu husustur. Bu veriden hareketle Türkçe öğretmenlerinin konuya branşlarının etkisinde kalarak bakmadıkları, bilimsel yaklaştıkları söylenebilir. Yabancı dil öğretimine olumlu ve olumsuz bakan Türkçe öğretmenlerinin sayısı birbirine yakın gibi görünse de sayısal çoğunluktan hareketle Türkçe öğretmenlerinin 2. Sınıftan itibaren yabancı dil öğretimine başlanmasını doğru bulmadıkları ve bu hususta daha çok olumsuz düşüncelere sahip oldukları söylenebilir. Aybek (2015) tarafından yapılan araştırmada ise aynı soru İngilizce öğretmenlerine yöneltilmiş ve İngilizce öğretmenlerinin 2. Sınıftan itibaren yabancı dil öğretimini büyük oranda doğru buldukları ve destekledikleri sonucuna ulaşılmıştır. Buna gerekçe olarak ise genellikle kritik dönem kavramı gösterilmiştir. Bu sonuçlara göre Türkçe öğretmenleri ile İngilizce Öğretmenlerinin görüşlerinin örtüşmediği görülmektedir.

Araştırmaya katılan Türkçe öğretmenleri 2. sınıftan itibaren yabancı dil öğretiminin Türkçe eğitime etkileri hakkında 12 olumlu, 14 olumsuz nitelikte görüş ifade etmiştir. Olumlu görüşler içerisinde Türkçe eğitime doğrudan bir etkisinin olmadığı düşüncesinin öne çıktığı görülmektedir. Olumsuz görüşler içerisinde ise ket vurmaya yol açabileceği, sağlam bir anadil eğitimi olmadan yabancı dil öğrenmenin zorluğu, olumlu transfer olmayacağı ve kelimeler arasında kargaşaya yol açabileceği düşüncelerinin öne çıktığı görülmektedir. Bu oranların birbirine oldukça yakın olması nedeniyle Türkçe öğretmenlerinin 2. Sınıftan itibaren yabancı dil öğretiminin Türkçe eğitime etkileri hususunda olumsuz olduğu kadar olumlu düşüncelere de sahip oldukları söylenebilir. Ayrıca bu verilerin 2. Sınıftan itibaren yabancı dil öğretiminin doğru olup olmadığına ilişkin yöneltilen sorudan elde edilen verilerle birbirine oldukça yakın olduğu, dolayısıyla sonuçların örtüştüğü görülmektedir.

Araştırmaya katılan Türkçe öğretmenleri 2. sınıftan itibaren yabancı dil öğretiminin öğrencilerin ana dil becerilerinin gelişimini %65,38 oranında olumsuz etkilediği görüşünü ifade etmişlerdir. Olumlu etkilediğini ifade edenlerin oranı ise %34,52'de kalmıştır. Yine Türkçe öğretmenlerinin 2. Sınıftan itibaren yabancı dil öğretiminin ana dil eğitime etkileri hususunda 12 olumsuz, 8 olumlu görüş ifade ettikleri görülmüştür. Olumlu görüşler içerisinde gerekçe belirtmeden olumlu etkileyeceğinin düşünüldüğü ifadesi, olumsuz görüşler içerisinde ise yine gerekçe belirtmeden olumsuz etkileyeceği ifadesi öne çıkmıştır. Bu verilerden hareketle Türkçe öğretmenlerinin 2. Sınıftan itibaren yabancı dil öğretimine başlanmasının ana dil eğitimi olumsuz etkilediğini düşündükleri söylenebilir.

Araştırmaya katılan Türkçe öğretmenlerinin %66,67'sinin ülkemizdeki okullarda Türkçe eğitime yabancı dil eğitimi kadar yer verilmediğini düşündükleri saptanmıştır. Yer verildiğini düşünenlerin oranı ise %33,33'te kalmıştır. Türkçe öğretmenleri bu hususta 10 olumsuz, 5 olumlu görüş dile getirmiştir. Olumlu görüş kullananların çoğunluğu gerekçe olarak Türkçe dersi 5-6 saat iken yabancı dil dersinin 3 saat olmasını göstermişlerdir. Olumsuz görüşler içerisinde ise üst sınıflarda hala okuma yazma öğretilmesinin yeteri kadar yer verilmediğini gösterdiği düşüncesi öne çıkmıştır. Bu verilerden hareketle Türkçe öğretmenlerinin ülkemizdeki okullarda Türkçe eğitime yabancı dil eğitimi kadar yer verilmediğini düşündükleri söylenebilir. Araştırmaya katılan Türkçe öğretmenlerinin %72'sinin hem Türkçe hem de yabancı dil becerilerini birlikte geliştirebilecek bir uygulama sistemi kurulabileceğini düşündükleri saptanmıştır. Kurulamaz diyenlerin oranı ise %20'de kalmıştır. Türkçe öğretmenin %8'i ise bu konuda bir fikre sahip olmadıklarını ifade etmiştir. Yine Türkçe

öğretmenlerinin bu hususta 14 olumlu, 4 olumsuz görüş ifade ettikleri saptanmıştır. Olumlu görüşler içerisinde vatandaşlarına en a 2-3 yabancı dil öğreten ülkelerin sistemleri göz önünde bulundurularak milli bir sistem geliştirilebileceği ifadesi öne çıkmıştır. Olumsuz görüşler içerisinde ise bu kadar ders yükü varken böyle bir sistemin geliştirilemeyeceği düşüncesinin öne çıktığı görülmektedir. Bu verilerden hareketle Türkçe öğretmenlerinin hem Türkçe hem de yabancı dil becerilerini birlikte geliştirebilecek bir uygulama sistemi kurulabileceğini düşündükleri söylenebilir.

Araştırmaya katılan Türkçe öğretmenleri öğrencilerin hem anadil hem de yabancı dil becerilerini geliştirmeye yönelik önerileri ile ilgili %100 oranında olumlu görüş ifade etmiştir. Olumlu görüşler içerisinde Türkçe becerilerinin gelişmesi için eğlenceli ve estetik duyum oluşturabilecek metinlerin seçilmesi gerektiği, yabancı dil için ise öğrencilerin kullanabileceği alanların oluşturulması gerektiği, gramer yerine yaşayan bir dilin öğretilmesi gerektiği düşüncelerinin öne çıktığı görülmektedir. Bu veri Türkçe öğretmenlerinin bu hususta yapıcı bir yaklaşım benimsediklerini ve olaya branş bazında yaklaşmayıp çözüme açık olduklarını göstermektedir.

Araştırmadan elde edilen tüm bu verilere göre Türkçe öğretmenlerinin 2. Sınıftan itibaren yabancı dil eğitimi hususunda ana dil eğitiminin tam ve doğru verilememesinden hareketle olumsuz düşüncelere sahip oldukları, sağlam bir ana dil eğitimi olmadan yabancı dil öğretimince istenilen başarının yakalanamayacağını düşündükleri söylenebilir.

Öneriler

- Yabancı dil öğretiminde istenilen başarının elde edilmesi için öncelikli olarak Türkçe eğitimi ele alınarak bu husustaki eksik ve yanlışlar giderilmelidir.
- Ana dil becerilerini ve yabancı dil becerilerini birlikte geliştirecek bir sistem oluşturulup öncelikle pilot okullarda ardından tüm okullarda uygulamaya konabilir.
- Yabancı dil öğretimine yönelik olarak okullardaki fiziki durumların iyileştirilmesi gerekmektedir.
- Sahadaki uygulayıcı konumunda olan öğretmenler tarafından dile getirilen sorunlar ve çözüm önerileri yetkililer tarafından dikkate alınmalıdır.
- Erken yaşta yabancı dil öğretiminin ana dil eğitimi üzerine etkileri geniş çaplı olarak araştırılmalı ve varsa bu hususta yaşanabilecek olumsuzluklara yönelik gerekli tedbirler alınmalıdır.

Kaynakça

- Akdoğan, F. (2004). Yeni Projeler Işığında Erken Yaşta Yabancı Dil Öğretimi. Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi, 2, 97-109.
- Atadere, Y., K. (2012). Türkiye’de Erken Yaşta Yabancı Dil Eğitimi, Veli ve Öğretmenlerin Erken Yaşta Yabancı Dile Yönelik Algı ve Tutumları. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale:Çanakkale On sekiz Mart Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Aybek, B. (2015). İlkokul İkinci Sınıf İngilizce Dersinin İngilizce Öğretmenlerinin Görüşlerine Dayalı Olarak Değerlendirilmesi. International Periodical For the Languages, Literature And History Of Turkish Or Turkic, 10(15), 67-84.
- Çelebi, M., D. (2006). Türkiye’de Anadil Eğitimi ve Yabancı Dil Öğretimi. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, (21), 285-307.
- Çetintaş, B. (2010). Türkiye’de Yabancı Dil Eğitim ve Öğretiminin Sürekliliği. Journal Of Language And Linguistic Studies, 6(1), 65-74.

- Demirpolat, B., C. (2015). Türkiye'nin Yabancı Dil Öğretimiyle İmtihani Sorunlar ve Çözüm Önerileri. Analiz, Seta | Siyaset, Ekonomi Ve Toplum Araştırmaları Vakfı, (131), 1-18.
- Eküş, B. ve Babayigit, Ö. (2013). İlkokul 2. Sınıftan İtibaren Yabancı Dil Eğitimi Verilmesine İlişkin Sınıf ve İngilizce Öğretmenlerinin Görüşlerinin İncelenmesi. Researcher: Social Sciende Studies, 1, 40-49.
- Eurydice (Education, Audio Visual and Culture Executive Agency) (2008). Avrupa'da Okullarda Dil Öğretimi Hakkında Temel Veriler. http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/documents/key_data_series/095TR.pdfAkt. (Erişim Tarihi: 27.04.2017).
- Haznedar, B. (2010). Türkiye'de Yabancı Dil Eğitimi: Reformlar, Yönelimler ve Öğretmenlerimiz. International Conference on New Trends in Education and Their Implications. 11-13 November, 747-755.
- Işık, A. (2008). Yabancı Dil Eğitimimizdeki Yanlışlar Nereden Kaynaklanıyor?. Journal of Language and Linguistic Studies.4(2), 15-26.
- Karakuş, G. (2010). Öğretmenlerin Yabancı Dil Eğitiminin Gerekliliğine İlişkin Görüşleri. Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Kütahya.
- Küçük, M. (2006). Okul Öncesinde Yabancı Dil Eğitimi Konusunda Eğitimcilerin ve Ailelerin Görüşleri. . Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Adana: Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Küçüktepe, C., Küçüktepe, E.S. ve Baykın, Y. (2014). İkinci Sınıf İngilizce Dersi ve Programına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin İncelenmesi. Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi, 11(22), 55-78.
- Merter, F., Şekerci, H. ve Bozkurt, E. (2014). İngilizce Öğretmenlerinin İkinci Sınıf İngilizce Dersine İlişkin Görüşlerinin Değerlendirilmesi. Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, 2(5), 199-210.
- Aktaş, C., M. (2015). Nitel Veri Toplama Araçları. Editör: Mustafa Metin. Kuramdan Uygulamaya Eğitimde Bilimsel Araştırma Yöntemleri (s. 344). Ankara: Pegem Akademi.
- Özdoğru, F., Adıgüzel, C., O. (2016). İkinci Sınıf İngilizce Öğretim Programına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin İncelenmesi. E-Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi, 7(2), 16-35.
- Özkan, E., S., Karataş, İ., S. ve Gülşen, C. (2016). Türkiye'de 2003-2013 Yılları Arasında Uygulanan Yabancı Dil Eğitimi Politikalarının Analizi. Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi, 5(1), 234-243.
- Şahin, Y. (2007). Yabancı Dil Öğretiminin Eğitim Bilimsel ve Dilbilimsel Temelleri. Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, (22), 465-470.
- TDK, (2011). Türkçe sözlük. Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara, 664.
- Tok, H.ve Arıbaş, S. (2008). Avrupa Birliğine Uyum Sürecinde Yabancı Dil Öğretimi. İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 9(15), 205- 227.
- Tosun, C. (2006). Yabancı Dilde Eğitim Sorunu. Journal of Language and Linguistic Studies, 2(1), 28-42.